

III. KÜLTÜR ve MEDENİYET

Ürdün ve Suriye'nin fethiyle birlikte sahâbîler bölgede yerleşerek İslâm'ın yayılmasında önemli rol oynadılar. Büyük kısmı çöl olan Ürdün'de yerleşimin azlığı, halkın çoğunluğunu göçebelere teşkil etmesi gibi sebeplerle bilhassa bölgenin kuzey kesimleri Suriye merkezli ilmî hareketin etkisi altında kaldı. Zira Ürdün, Dimaşk ve Kudüs gibi önemli iki ilim merkezine yakınlığı dolayısıyla Ürdünlü talebeler eğitimlerini tamamlamak için daha ziyade Dimaşk ve Kudüs'e giderek orada yerleşmişlerdi. Hüsbânî ve Bâûnî gibi nisbeler taşıyan meşhur Dimaşklı ulemâ aileleri aslen Ürdünlü'dür. Modern dönem öncesinde bilim ve kültür adamlarının genellikle hükümdar saraylarının bulunduğu Dimaşk, Bağdat, Kahire ve Halep gibi başşehirlerle medreseleri ve kütüphaneleriyle kültürel hayatın merkezi konumundaki büyük şehirlerde yaşamayı tercih etmeleri, buna karşılık Ürdün şehirlerinden hiçbirinin başkent olmaması gibi sebeplerle bölge Suriye, Mısır ve Filistin'e nazaran ilmî hayat açısından daha zayıf kalmıştır. Suriye'de Dimaşk'ın yanı sıra Ürdün'ün kuzeyinde Amman ve Aclûn ile Kerek ve güneyindeki Eyle (Akabe), Bilâdüşşam'daki bilimsel ve kültürel hayatla irtibat içinde canlılık gösterdi. İlk dönemde yetişen Ürdünlü âlimlerden Eslem b. Muhammed b. Selâme el-Ammânî, Zeyyât diye meşhur Ebû'l-Feth Nasr b. Mesrûr ez-Zührî el-Ammânî, Muhammed b. Kâmil el-Ammânî, aslen Medineli olan Amman Kadısı Hafs b. Ömer b. Hafs el-Ammânî, Yahyâ b. Abdullah b. Üsâme el-Belkâvî ile Muhammed b. Zeyd Ebû Tâhir el-Belkâvî kaynaklarda zikredilmektedir. Başkent Amman'da mevcut en eski cami Emîr Abdullah'ın 1923'te yaptırdığı ve babası Şerîf Hüseyin'e nisbetle anılan el-Mescid-i'l-Hüsey-nî'dir.

İlk devir muhaddisleri arasında Hasan b. Ali b. İsa el-Ezdi el-Maânî, Eyyûb b. Hasan el-Cereşi ile Süleyman b. Ahmed b. Muhammed el-Cereşi, Ürdün'ün dikkati çeken simalarındandır. Akabe de ilk dönemde hadis âlimlerinin ziyaret ettiği şehirlerdendi. Hz. Osman'ın mevlâlarının gelip yerleştiği Akabe'de özellikle II. (VIII.) yüzyılda gelişen hadis ilmi IV. (X.) yüzyıla kadar varlığını sürdürdü. Nitekim bu şehre hadis almak maksadıyla âlimlerin geldiği, İbn Şihâb ez-Zührî'nin de bunlar arasında yer aldığı kaydedilmiştir. Akabe'de hadis ilmiyle meşgul olanlar arasında Ukayl b. Hâlid el-Eylî, Selâme b. Rûh el-Eylî ve Muhammed b. Azîz el-Eylî'nin isimleri sa-

ylabilir. Bu râvilerden hadis almak üzere Fesevî gibi hadisçiler Akabe'ye gelmiştir. Akabeli ulemâ ailelerinden yetişen pek çok âlim İslâm dünyasının çeşitli bölgelerine giderek hadisle ilgili çalışmalar yaptı. IV. (X.) yüzyılda Abbâsî Devleti'nin zayıflaması ile birlikte Şîî Fâtımîler'in etkilerinin artması ve Bilâdüşşam'a nüfuz etmeleri bölgedeki istikrara ve Ürdün'deki ilmî faaliyetlere de tesir etti.

V. (XI.) yüzyıldan itibaren bölgede ilmî hareketin arttığına dair işaretler mevcuttur. Bu dönemde Ürdün'den bazı bilim adamlarının Dimaşk ve Kudüs gibi şehirlere ilim yolculuğu yaptıklarına dair kayıtlar vardır. Bölgede Eyyûbîler'in hâkim olmasıyla Ürdün'de ilim hayatı yeniden canlandı. Eyyûbî sultanları bölgede Sünnî eğitimi yaygınlaştırmak amacıyla medreseler açtılar ve ulemâyı desteklediler. Ürdün, özellikle el-Melikü'l-Muazzam İsa ve el-Melikü'n-Nâsır Dâvûd dönemlerinde ilmî gelişmelerden istifade etti. Bu dönemde Amman, Kerek, Salt ve Aclûn'da medreseler inşa edildi. 626'da (1229) Kerek'te müstakil bir emirlik kuran el-Melikü'n-Nâsır Dâvûd'un ulemâyı desteklemesi ve ilim meclislerine katılması Kerek'i âlimlerin uğradığı önemli merkezlerden biri haline getirdi. Kitap toplamaya meraklı olan el-Melikü'n-Nâsır Dâvûd döneminde Kerek'te ilk defa bir medrese ve kütüphane kuruldu. Aynı dönemde şehre gelen Seyfeddin el-Âmidî ve Tâceddin el-Urmevî, *el-Kâfiye* müellifi İbnü'l-Hâcib, tabip İbnü'l-Kuf, İbn Busâka adıyla meşhur şair ve edip Ebû'l-Feth Nasrullah b. Hibetullah el-Gaffârî, fel-

sefeci Hüsvrevşâhî, *Mir'âtü'z-zamân* adlı tarihiyle bilinen Sibt İbnü'l-Cevzî ve *Müferricü'l-kürûb fî ahbârî Benî Eyyûb* isimli tarihin müellifi İbn Vâsıl, Kerek'te el-Melikü'n-Nâsır Dâvûd'dan ilgi gören ulemâdan birkaçıdır. Kerek onun döneminde fen ve tıbbî ilimler açısından da önemli gelişme gösterdi.

Memlûkler döneminde Ürdün'de ilmî gelişme zirveye ulaştı. Mısır'da nâib-i saltanat olarak görev yapan Memlûk emirlerinden Sargatmış 757'de (1356) Amman'da Hanefî fıkhının öğretilmesi için bir medrese inşa ettirdi. Ürdün'de inşa edilen medreseler arasında Salt'ta Medresetü's-seyfiyye, Aclûn'da Medresetü'l-yakiniyye ve Hüsbân'da Medresetü Hüsbân sayılabilir. Kerek'te Mısır Memlûk Sultanı el-Melikü'n-Nâsır Muhammed b. Kalavun tarafından Bimâristânü'n-Nâsırî diye bilinen bir hastahane ve tıp medresesi kuruldu. Bu dönemde Kahire ve Dimaşk medreselerinde pek çok Ürdünlü âlime rastlandığı gibi kadılık ve Memlûk saraylarında kâtibû's-sır gibi görevlere Ürdünlü âlimler tayin edilmekteydi. Muhaddis ve Şâfiî fakihî Muhammed b. Ahmed el-Aclûnî gibi meşhur âlimler Memlûkler devrinde Ürdün'de yetişti. Bu dönemde Ürdün'de yetişen hadis âlimleri arasında İsmâil b. Halife b. Abdülâî el-Husbânî, Ebû'l-Fezâil Danyâl b. Menglî el-Kerekî et-Türkmanî, Gâzî b. Dâvûd b. İsa el-Eyyûbî, Yûsuf b. İsrâîl b. Yûsuf el-Kerekî, Abdülkâdir b. Abdülâzîz b. Muazzam İsa el-Eyyûbî, Abdullah b. Mâlik b. Mektûm el-Aclûnî ve oğlu Muhammed Kâsım b. Muhammed el-İrbidî, Hârûn b. İsa b. Mûsâ eş-Şevbekî, Muhammed b. Yûnus b. Ali el-Aclûnî ve Abdül-mün'im b. Ahmed b. Muhammed es-Saltî sayılabilir.

Ürdün'de fıkıh alanında da pek çok âlim yetişti. Bunlardan Muhammed b. Abdullah el-Hakkârî es-Saltî, İbrâhim b. Muhammed b. İsa el-Aclûnî ve İbnü'l-Kerekî diye tanınan İbrâhim b. Abdurrahman b. Muhammed önemlidir. Ayrıca Abdullah b. Halîl b. Ferec er-Remsâvî, Muhammed b. Ömer b. Zekî el-Kerekî, Muhammed b. Abdullah el-Kerekî, Haccî b. Mûsâ b. Ahmed el-Husbânî, Osman b. Muhammed b. Osman el-Ubâdî ve Abdüsselâm b. Dâvûd b. Osman el-Aclûnî'nin isimleri anılabilir. Kiraatte Burhâneddin el-Kerekî ve Abdurrahman b. Ebû Bekir b. Ebû'l-Abbâs el-Kerekî'den ders almak üzere pek çok talebe Ürdün'e gelmekteydi. Memlûkler döneminde Ürdün'de dikkati çeken bir tasavvuf hareketi görülmektedir. Mutasavvıflar arasında Muhammed b. Ali b. Ca'fer

Mescid-i Hüseyin – Amman

ÜRDÜN

Kerek Kalesi –
Ürdün

el-Aclûnî (el-Bilâlî), Muhammed b. Sellâme et-Tûzî el-Kerekî ile Muhammed b. Hilâl el-Bâûnî sayılabilir. Şiirde ise Mahmûd b. Tay el-Aclûnî ve Ahmed Şihâb el-Kâsî el-Kerekî meşhurdur. Kerek'te Memlûkler devrinde dinî ilimlerin yanı sıra tıp ve fen bilimlerinde de âlimler yetişti. Bunlardan tabip Alemüddin Tûmâ b. İbrâhim eş-Şevbekî ile kimyacı Yûsuf b. Süleyman el-Kerekî zikredilebilir.

Osmanlılar döneminde Ürdün'de klasik medrese eğitiminin yanı sıra camilerde ve hocaların evlerinde kurulan ilim halkalarında da eğitim devam ediyordu. Bu küçük çaplı mekteplerde bir hocanın nezâretinde çocuklara Kur'an, okuma yazma, tecvid ve dinî bilgilerin yanı sıra matematik ve astronomi gibi ilimler de öğretilmekteydi. Osmanlılar devrinde yetişen *Keşfü'l-ḥafâ'* müellifi İsmâil b. Muhammed el-Aclûnî Ürdünlü'dür. Muhammed b. Ali b. Abdurrahman el-İrbidî, dinî ilimler ve edebiyat alanında Osmanlılar döneminde Ürdün'de yetişmiş şahsiyetlerdendir. XIX. yüzyıla kadar Osmanlı Devleti'nin Ürdün'de eğitimi herhangi bir denetime tâbi tutmadığı ve mahallî yöneticilerle ulemâ tarafından uygulanan bir eğitimin varlığı bilinmektedir. 1830-1840 yılları arasında Kavalalı İbrâhim Paşa yönetimindeki Mısır'ın hâkimiyetine giren Ürdün'de Batı tarzında eğitim kurumları açılmaya başlandı. Ardından tekrar Osmanlı hâkimiyetine giren ülkede modern eğitim kurumları yaygınlaştırıldı ve ilköğretim mecburi hale getirildi, bunun yanı sıra rüşdiye ve idâdîler açıldı. 1869'dan itibaren gayri müslimlere de okul açma hakkı tanındı. Gayri müslimlerin ve misyonerlerin açtıkları okullar özellikle Lübnan ve Filistin'de yoğunlaştığından pek çok Ürdünlü eğitimini sürdürebilmek için bu bölgelere gitti.

Tanzimat döneminde Ürdün'de resmî ve özel eğitim kurumları gelişmeye başladı. Camide veya bir hocanın evinde yapılan derslerin yanı sıra sıbyan mektepleri de eğitim faaliyetlerini sürdürmekteydi. 1874'te Salt şehrinde altı sıbyan mektebi mevcuttu. Nitekim o dönemde daha küçük bir yerleşim yeri olan Amman'da 1893 yılında iki mektep vardı. 1888'de Kerek şehrinde iki, İrbid'de bir okul açılmıştı. XIX. yüzyılın sonlarında mekteplerin sayısı arttı. Aclûn ve çevresinde pek çok okulun varlığından bahsedilmektedir. 1869'dan itibaren Ürdün'de modern anlamda ilkokullar kuruldu. İlkokulların ilk açıldığı şehir Osmanlılar döneminde idarî merkez olan Salt'tır. 1879'da Salt'ta ilk resmî ilkokul açıldı. Bölgede "enmûzec" diye adlandırılan bu resmî ilkokullar hocalar tarafından yönetilen okullarla birlikte alternatif hizmet verdi. Aynı dönemde Salt'ın yanı sıra İrbid, Kerek ve Maan da ilkokulların açıldığı önemli merkezlerdendir. 1892 yılında Ürdün'deki ilk kız okulu Salt'ta eğitime başladı; bunu Kerek, Aclûn ve Cereş'te açılan kız okulları takip etti. XIX. yüzyıl sonlarında Ürdün'de İrbid, Kerek, Maan ve Salt şehirlerinde dört rüşdiye mevcuttu. Ürdün'de oturan hristiyanlar XIX. yüzyıla kadar eğitimlerini kilise ve manastırlarda din adamlarından almaktaydı. Bu yüzyılda modern eğitimin Osmanlı topraklarında yaygınlaşmasıyla Ürdün hristiyanları arasında eğitim özellikle Batılı misyonerleri eliyle gelişti. İlk misyoner okulları din adamlarının idaresindeydi. Daha sonra Osmanlı Devleti bu okulları denetimi altına aldı. Ürdün'de ilk misyoner okulu Salt'ta Rum Ortodokslar tarafından açıldı. Ardından Katolik ve Protestanlar da çeşitli okullar açtı. 1875'te Kerek'te eğitime başlayan Katolik okulunda Hristiyanlığın yanı sıra diğer ilimler de öğretiliyordu. XIX. yüzyıl bo-

yunca bölgede bu türden pek çok okul faaliyetine geçti.

1921'de Şarki Ürdün Emirliği'nin kurulmasıyla birlikte Emîr Abdullah'ın ulemâ ve şairlerle ilim meclisleri oluşturduğu bilinmektedir. Onun etrafında toplanan ulemâ ve edipler arasında Âdil Arslan, Mustafa el-Galâyînî, Hasan Zeyd el-Kilânî, Fuâd el-Hatîb, Hayreddin ez-Ziriklî, Muhammed eş-Şüreykî, Mustafa Vehbî et-Tel, Abdülmün'im er-Rifâî, Saîd el-Kermî ve Muhammed Ali el-Hûmânî gibi isimler sayılabilir. Bunlara Saîd Dürre, Fehmî Hâşim ve Nedîm Mellâh ilâve edilmelidir. Emîr Abdullah'ın 1924 yılında Amman'da üyeleri arasında Rıza Tevfik'in de bulunduğu Mecmau'l-ilmî kurma çalışması sonuçsuz kaldı.

İsrail işgaliyle birlikte pek çok Filistinli Ürdün'e göç etti ve burada bir edebiyat oluştu. Subhî Ebû Ganîme, Ürdün'de kısa hikâye alanında eser veren ilk yazardır (*Eğâni'l-leyl*, Dimaşk 1922). Onu İsâ en-Nâûrî ve Fâlih el-Garâyibe gibi yazarlar takip etti. XX. yüzyılda Ürdün'de dil ve edebiyat çalışmaları önemli bir yer tutar. Hayreddin ez-Ziriklî'nin 1921-1923 arasında Emîr Abdullah'ın yanında kaldığı yılları anlatan *'Âmân fî 'Ammân* adlı eseri (Kahire 1925) modern Ürdün'ün edebiyat çalışmalarının öncülerindendir. Roman alanında Abdülhalîm Abbas'ın Filistin meselesini anlatan *Fetâtün min Filistîn* (Amman-Kahire 1948), Şukrî Şa'sâa'nın *Zikrayât* ve Taysir Zübân'ın *Müzekkirâtü fetâtin şâride* adlı romanları bu alanda Ürdün'deki ilk çalışmalardır. Arap dünyasında en popüler alanlardan sayılan hikâye dalında Mahmûd Seyfeddin el-İrânî'nin *Ma'a'n-nâs* adlı eseri 1955'te Amman'da yayımlandı. XX. yüzyılda yetişen şairler arasında Abdülmün'im er-Rifâî, Hüsnî Füreyz, Yûsuf el-Azm, edip İsâ en-Nâûrî, edip ve Arap dilî âlimi Nâsirüddin el-Esed ve Süleyman Mûsâ zikredilmesi gereken isimlerdir.

İngiliz kontrolü altında Ürdün Emirliği'nin kurulmasıyla birlikte eğitimde yeni bir aşamaya gelindi. Okulların sayısı arttı. Eğitimde yedi yıllık ilköğretim ve dört yıllık ortaöğretimden oluşan bir sisteme geçildi. Daha sonra pek çok değişikliğe uğrayan eğitim sisteminde 1962'de altı yıllık ilkokul, üç yıllık ortaokul ve üç yıllık lise öğretimine başlandı. 1988'de on yıllık zorunlu ilköğretim ve iki yıl lise eğitiminden meydana gelen yeni bir sistem uygulandı. Ülkede kurulan ilk üniversite 1962'de Amman'da açılan Ürdün Üniversitesi'dir. Ürdün'ün en büyük ve köklü eğitim kuru-

mu olan Ürdün Üniversitesi'ni 1976'da İrbid'de eğitime başlayan Yermük Üniversitesi, 1981'de Müte Üniversitesi, 1986'da Bilim ve Teknoloji Üniversitesi, 1991'de Hâşimî Üniversitesi ve 1992'de Ehlibeyt (Âlü beyt) Üniversitesi takip etti. Devlet üniversitelerinin yanı sıra son zamanlarda pek çok özel üniversite kuruldu. Bunun dışında Ürdün'de elli beş meslek yüksek okulu bulunmaktadır (ayrıca bk. **TÂLİM** ve **TERBİYE**).

BİBLİYOGRAFYA :

İbn Hacer, *ed-Dürrü'l-kâmine*, I-IV, tür.yer.; Sehâvî, *ed-Dev'ü'l-lâmi'*, I-XII, tür.yer.; Nuaymî, *ed-Dâris fi târihi'l-medâris*, Beyrut 1990, I, 275; II, 104; İbnü'l-İmâd, *Şezerât*, VII, 169; Yûsuf Deriş Gavânime, 'Ammân: Hâdâretühâ ve târihu-hâ, Amman 1979, s. 177-186; a.mlf., *Târihu şarkı'l-Ürdün fi 'aşri devleti'l-Memâliki'l-ülâ*, Amman 1979, s. 129-171; M. Ebû Sûfih, *Min a'lâmi'l-fıkr ve'l-edeb fi'l-Ürdün*, Amman 1983; Nâsırüddin el-Esed, *el-Hayâtü'l-edebiyetü'l-hâdisse fi Filistin ve'l-Ürdün hattâ sene 1950*, Amman-Beyrut 2000, tür.yer.; M. Hüseyin Mehâsine, *Şafahât min târihi'l-Ürdün ve hâdâretih*, Amman 2000, s. 253-282; M. Abdülkâdir Hireysât v.dğr., *Muâddarât fi târihi'l-Ürdün ve hâdâretih*, İrbid 2000, s. 281-284; M. Adnân el-Bahit – Hâmid ez-Zağûl, *el-Câmi'atü'l-Ürdüniyye fi 'idihe'l-fıddî sîretün ve mesire, 1382-1407/1962-1987*, Amman 1987; Mahmûd Ubeydât, *el-Ürdün fi'l-târih: el-Mukaddime mine'l-'aşri'l-haceri hattâ kıyâmi'imâre*, Trablus 1413/1992, I, 282-315; Ahmet Çaycı, *Ürdün'de Osmanlı Mimarisi*, Ankara 2010; Cengiz Tomar, "el-Melikü'n-Nâsir, Dâvûd", *DİA*, XXIX, 76-77.

CENGİZ TOMAR

ÜRGENÇ

(bk. GÜRGENÇ).

ÜRGÜP

Nevşehir iline bağlı ilçe merkezi.

Nevşehir'in 20 km. kadar doğusunda engebeli bir arazi üzerinde yer almaktadır. Ürgüp'ün ne zaman ve nasıl kurulduğu hakkında bilgi yoktur. Yerleşme tarihinin Hititler dönemine kadar indiği belirtilir. Ürgüp yöresinin 705 yılında Araplar'ın idaresine girdiği, bu hâkimiyetin X. yüzyıl başlarına kadar sürdüğü tahmin edilir. Ürgüp'ün de bu sıralarda kadim Nysa'ya alternatif bir yerleşme olarak ortaya çıktığı ve Assiana şeklinde adlandırıldığı ileri sürülür. Bu sonuncu adın ilk hristiyanların yerleşimiyle ilgisinin bulunduğu, Bizans döneminde ikonoklazm hareketinin yaygınlaşmasıyla buraya sığınan hristiyanların bölgedeki yumuşak kayalar oyup yerleştikleri belirtilir.

Ürgüp'ün Anadolu Selçuklu Devleti'nin ilk dönemlerinde Türk hâkimiyetine geçtiği sanılmaktadır. Ardından 1243 Moğol istilâsından etkilendiği anlaşılan Ürgüp Moğollar'ın kontrolü altına girdi. Alâeddin Eretna, İç Anadolu'da kendi adını taşıyan devletini kurunca bu defa Eretna Devleti'nin egemenliğinde kaldı. Eretna oğlu Ali Bey'in Kadı Burhâneddin'le mücadelesinden bahseden *Bezm ü Rezm* adlı eserde kasabanın ismi "Birügüb" diye kaydedilir. Bazı Selçuklu tarihlerinde de bu ad geçer ve Moğollar'la mücadeleye girişen III. Alâeddin Keykubad'ın onlara yakalanmamak için Ürgüp civarındaki mağaralarda gizlendiği söylenir. 1375'te Kayseri ile birlikte Karamanoğlu Alâeddin Ali Bey'in idaresine giren Ürgüp'te 1398'de Osmanlı hâkimiyeti kurulduysa da 1402'de yeniden Karaman Beyliği'ne dahil oldu. 818'de (1415) Kayseri ve civarını ilhak eden Memlûk sultanının oğlu İbrâhim Bey buranın idaresini Dulkadırlı Nâsırüddin Muhammed Bey'e verdi. Ürgüp yirmi yıl kadar Dulkadıroğulları'nın hâkimiyetinde kaldı. Karamanoğlu Tâceddin İbrâhim Bey 1435 yılında yaptığı savaşta Dulkadıroğulları'nı mağlûp ederek Kayseri, Ürgüp, Uçhisar ve Develikarahisanı'nı yeniden Karaman hâkimiyetine aldı. Fâtih Sultan Mehmed zamanında Gedik Ahmed Paşa'nın Karaman seferi sırasında (1474 yılı sonları) Develikarahisanı'nın zaptıyla görevlendirilen Niğde sancak beyi Koçu Bey bu kesimi ele geçirdi. Ürgüp'ün de bu tarihte kesin biçimde Osmanlı egemenliğine girdiği söylenebilir.

881 (1476) tarihli Karaman Evkaf Defteri'nde eyaleti oluşturan vilâyetler arasında Ürgüp de bulunmaktadır.

Osmanlı idaresi altında Karaman eyaletinin Niğde sancağına bağlı bir kaza merkezi olan Ürgüp'le ilgili tahrir kayıtları 924 (1518) yılına kadar iner. Buna göre kasabada 435 erkek nüfus yaşıyordu (tahminen 1300 kişi). Halkın büyük çoğunluğu çiftçi-köylü statüsündeydi, % 4,37'lik kesimi askerî sınıf mensupları oluşturuyordu. Mahalle sayısı yedi idi. Kağnıpınar, Çukur, Temenna(i), Yerer (Bedir ?), Geren, Bucak mahallelerinde müslümanlar ikamet ediyordu. Gayri müslimlerin yaşadığı mahalle ise Gebran adıyla kaydedilmişti. Gayri müslimler elli dört nefer erkek nüfustan ibaretti (tahminen 150 kişi). Bu tarihte henüz mezra olan Salur ve Çökek'te yaşayan "timar reâyâsı" da kasaba nüfusuna dahil edilmiş ve buralar ayrı bir mahalle şeklinde kaydedilmişti. Seksen iki erkek nüfusu (nefer) bulunan Kağnıpınar kasabanın en kalabalık mahallesi iken en küçük mahalle Bucak'ta ise yirmi bir nefer mevcuttu. Bu rakamlardan hareketle kasabanın 1518 yılı nüfusu 2000 dolayında tahmin edilebilir. Ürgüp halkının yaklaşık % 85,89'u müslümanlardan, % 14,11'i gayri müslim Rumlar'dan meydana geliyordu. Bölgenin eski bir hristiyan yerleşim merkezi olmasına karşılık kasabadaki gayri müslim nüfus oranı taşrada köylerde oturan gayri müslim nüfus oranına göre oldukça düşüktü. 1522'de kasabanın en küçük mahallesi olan Bucak kaydedilmedi ve mahal-

XIX. yüzyılın ortalarında Ürgüp'ü gösteren bir gravür (Charles Texier, *Asie mineure*, Paris 1862, lv. 55)

